

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: History of Dalit Movement in 19th Century in India (HISMJE-101)

Date: 09/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.

2) Figures to the right indicate full marks.

3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Enumerate the History of the institution of caste in India and elaborate the nature of caste system in India Today.
2) Discuss the efforts taken by various socio-religious reform movements towards improvements of social status of Dalits in Modern India.
3) Evaluate the contribution of Shivram Janba Kamble to the Dalit Movement in Modern India.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Trace the historical development of the concept of untouchability in Indian History.
2) Review the early efforts taken by Mahatma Jyotirao Phule for liberating the 'Shudras' from their Traditional "Slavery."
3) Evaluate the contribution of Gopal Baba Valangakar to the Dalit Movement in Modern India.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Explain the Historiography of Dalit movement.
b) Explain the Satya Shodhak Samaj and its principles.
c) Discuss the Dalit Movement and Feminism in Modern India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१. भारतीय जातीसंस्थेचा इतिहास थोडक्यात विशद करून सद्यास्थीतीत जातीव्यवस्थेचे भारतीय समाजातील स्वरूप स्पष्ट करा.
२. आधुनिक भारतातील दलितानांचे सामाजिक स्थान सुधारण्यासाठी विविध सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळींनी केलेल्या प्रयत्नांची चर्चा करा.
३. आधुनिक भारतातील दलित चळवळीला शिवराम जानबा कांबळे यांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१. भारतीय इतिहासात अस्पृश्यतेच्या संकल्पनेचा विकास कसा झाला ते थोडक्यात स्पष्ट सांगा.
२. गुलामगिरीतून शूद्रांची मुक्तता करण्यासाठी महात्मा ज्योतिराव फुल्यांनी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
३. आधुनिक भारतातील दलित चळवळीला गोपाळ बाबा वलंगकरांच्या योगदानाचे मूल्यामापन करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
१. दलित चळवळीचे इतिहास लेखन शास्त्राबद्दल माहिती लिहा.
२. सत्यशोधक समाज आणि त्याचे तत्वे लिहा.
३. आधुनिक भारतातील दलित चळवळ आणि स्त्रीवाद यावर माहिती लिहा.